

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 29.04.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/5965

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Kvotest for betinget skadefelling av ulv - mai 2020 - hele landet

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet, fylkesmennene betingede skadefellingstillatelser på inntil 5 ulv for perioden 04.05.2020 til og med 31.05.2020. Tillatelsene gjelder i hele landet med unntak av ulvesonen. Vedtak om iverksetting av skadefelling og informasjon om felling av ulv, skal uten unødig opphold registreres henholdsvis på Miljøvedtaksregisteret og i Rovbase. Det skal stilles krav om rapportering for alle fellingsforsøk. Betingede skadefellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig.

Generelt

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det ble også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Ved behandlingen av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i Norsk natur, fastsatte Stortinget et nytt nasjonalt bestandsmål for ulv og endringer i ulvesonen, jf. Innst. 330 S (2015-2016).

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnevnene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden fra 1. juni til og med 15. februar. Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. rovviltforskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året. I perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det i utgangspunktet kun Miljødirektoratet som har myndighet til å vedta felling av ulv. Det er alltid et vilkår at felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografiskdifferensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 1 og § 6.

Miljødirektoratet har med bakgrunn i dagens situasjon vurdert at det er hensiktsmessig at

myndigheten til å iverksette skadefelling av ulv for områdene utenfor ulvesonen delegeres til Fylkesmennene for perioden fra 4. mai og frem til 31. mai 2010. Myndigheten til å vurder felling av ulv delegeres i form av vedtak om en betinget kvote som gir fylkesmennene anledning til å iverksette felling i medhold av rovviltforskriften § 9, etter en konkret vurdering av situasjon.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4-6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur og Stortingets

behandling av denne, jf. Innst. 330 S (2015-2016). Lisensfellingsperioden er fra og med 2019 endret slik at lisensfelling varer fram til 31. mai 2020. Dette for å gi en økt mulighet for å felle ulv på lisensfelling i forkant av beitesesongen. Departementet har dermed framhevet lisensfelling som en foretrukket reguleringsform i denne perioden. Samtidig kan det etter direktoratets vurdering være situasjoner der skadefelling kan være aktuelt og Fylkesmennene bes om å gjøre konkrete vurdering av dette forholdet ved behandling av den enkelte situasjon.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

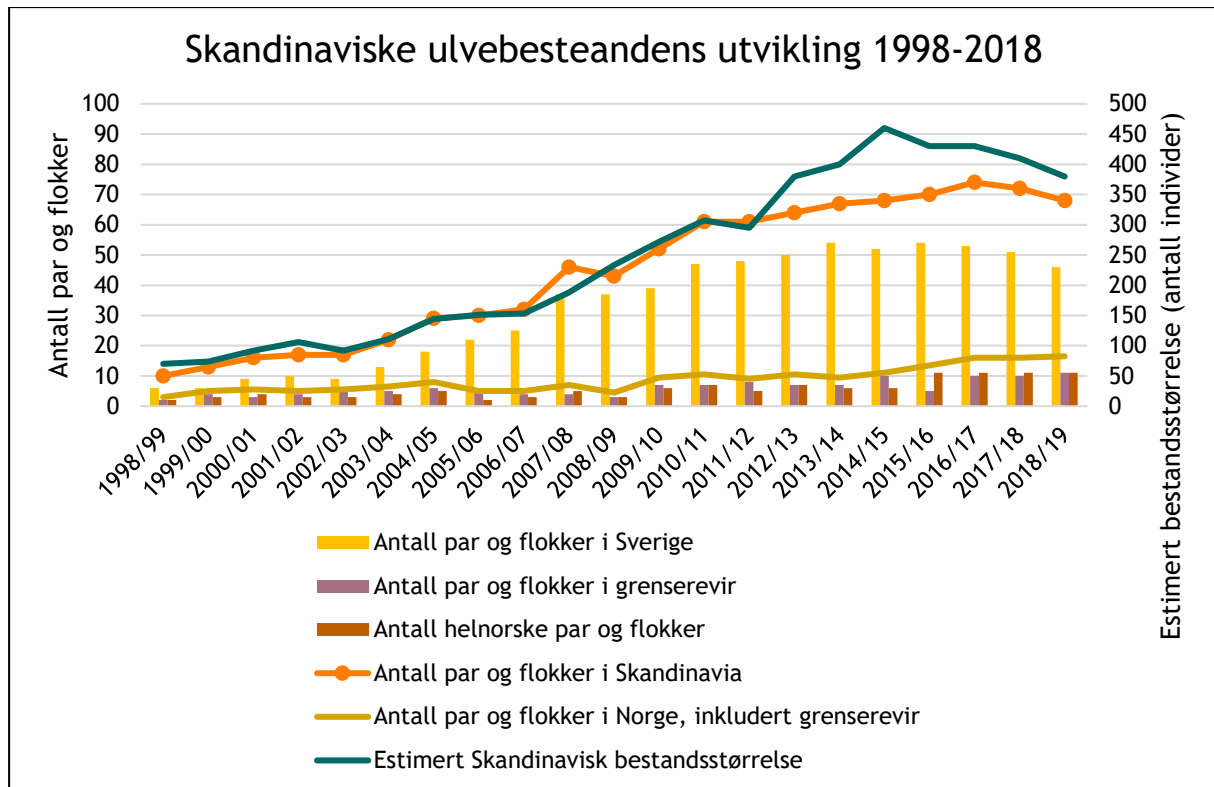
Miljødirektoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Miljødirektoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til ulv i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Førre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

Genetisk verdifulle individer

Miljødirektoratet viser til avtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Miljødepartementet i Sverige av august 2011 om forvaltning av genetisk verdifulle individer. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling. Vi viser for øvrig til brev fra Klima- og miljødepartementet 24. april 2018 og vårt brev av 21. mai 2018. Miljødirektoratet vil informere fylkesmenn om rutiner for innsamling og analyser av DNA prøver ulv kommende beitesesong når dette er avklart med Rovdata.

Vurdering av bestandssituasjon

Rovdata rapporterer årlig i samarbeid med Viltskadecenter i Sverige og Høgskolen i Innlandet, om bestandssituasjon for ulv i Skandinavia, figur 1. Det foreligger enda ikke bestandsstatusrapport for ulv i Skandinavia i 2019/2020. Dette vil bli rapportert i løpet av juni 2020.

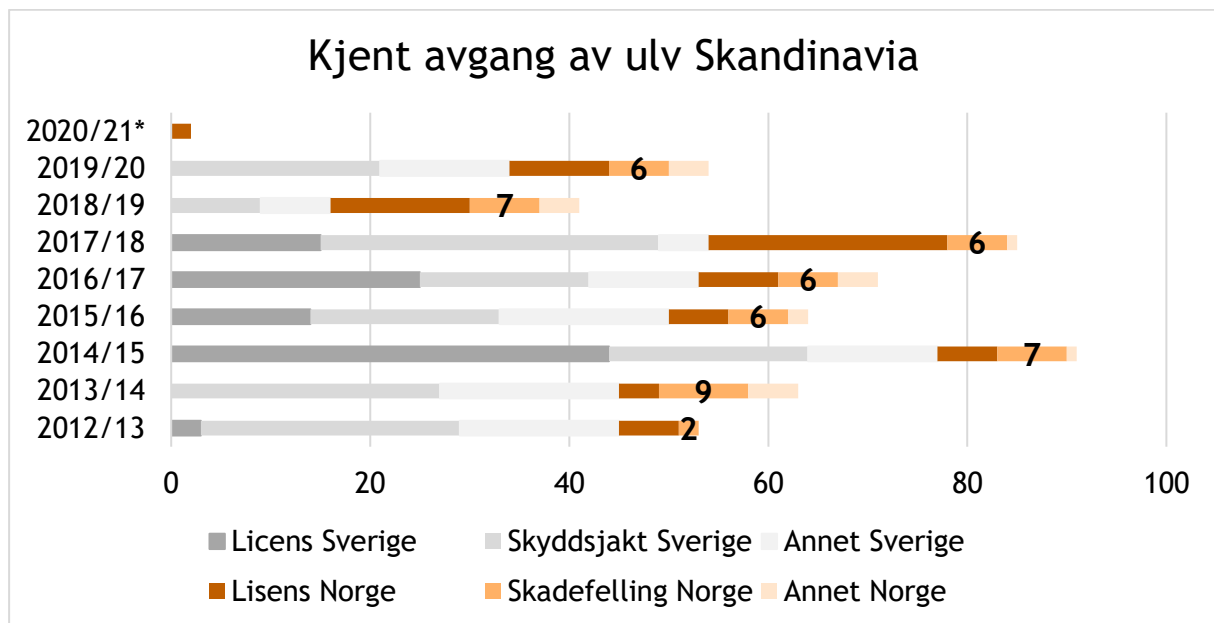

Figur 1. Utviklingen i ulvebestanden i Skandinavia og Norge, for perioden 1998/99 til og med 2018/19.

Det er ikke rapportert endelige data etter springssesongen 2019/2020 enda, men Rovdata har 26. mars 2020 publisert en foreløpig statusrapport for ulv i Norge for vinteren 2019/2020. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2019 - 20. mars 2020, er dokumentert seks valpekull i helnorske revir og fem valpekull i grenserevir med tilhold på begge sider av riksgrensen. Alle de 11 valpekullene er registrert med tilknytning til norsk ulvesone (et kull er felt under lisensfelling, Letjenna). Videre fremgår det av den foreløpige rapporten at det er påvist totalt 97 - 101 ulver i Norge, hvorav minst 54 av ulvene har helnorsk tilhold, 43-47 har tilhold på begge sider av grensen til Sverige. Tallene inkluderer 13 ulver som er registrert døde.

Total kjent avgang for jaktåret 2019/2020 er av 20 ulv i Norge og 34 i Sverige, noe som er høyere enn avgangen i 2018/2019, og litt lavere enn hva som var tilfelle for sesongene før der igjen (figur 2). Reduksjon i kjent avgang de to siste jaktårene skyldes i hovedsak, at det ikke er blitt åpnet for lisensjakt i Sverige. Økningen i antall døde ulver i 2018/2019 til siste år er dels knyttet til noe mer avgang i form av skyddsjakt i Sverige.

På norsk side er avgangen i 2019/2020 på nivå med det som er registrert de senere årene. Det er for inneværende jaktår 2020/2021 (etter 1. april) foreløpig registrert avgang av to ulver, begge er felt under den pågående lisensfelling i Norge.

Figur 2 Kjent avgang av ulv i Skandinavia og Norge, for jaktårene (1. april - 31. mars) fra og med 2012/2013 og til d.d. *foreløpige data for inneværende jaktår 2020/2021.

Det har årlig blitt felt ulv på skadefelling i Norge og de siste årene har omfanget vært mellom 2-9 individer per jaktår (1. april til og med 31. mars).

Utbredelsen av ulv i Norge er konsentrert til fylkene med ulvesone i Sørøst- Norge, dvs. Innlandet og Oslo og Viken. Kun tre ulver er registrert med DNA utenfor disse fylkene, den siste vinter jf. foreløpig rapport fra Rovdata 20. mars. Dette gjelder ett individ i hvert av fylkene Agder, Trøndelag og Vestland. Dyrene som er registrert i Trøndelag og Agder er tatt ut under lisensfelling, og følgelig er det en ulv påvist i Vestland som fortsatt lever av disse tre. Det er gjort flere registreringer av ulv utenfor vedtatt ulvesone innenfor fylkene Innlandet og Viken den siste tiden. Det er kjent at ungulv kan utvandre fra føderevir på vår/forsommer og det kan etter direktoratets vurdering oppstå situasjoner som gir grunnlag for å tillate skadefelling i perioden vi nå går inn i.

Vurdering av skadepotensialet

I 2019 ble det erstattet 1460 sau og lam som drept av ulv i Norge, noe som utgjorde 8,4 % av det totale skadeomfanget på sau som ble erstattet som tapt til fredet rovvilt. Tapene fordeler seg svært ujevnt og er preget av at enkelt individer av ulv som tar seg inn i beiteområdet for sau kan medføre betydelig skade. Hoveddelene av tapene skjer utenfor ulvesonen og hvor det er streifende ulv som forårsaker det meste av tapet.

Andelen ulveskader på tamrein har over år ligget lavt, men for reindriftsår 2018/2019 er det registrert en økning og 286 dyr er erstattet som drept av ulv. Dette må ses i sammenheng med konkrete skadesituasjoner i Finnmark dette reindriftsåret. De erstattede dyrene til ulv utgjorde likevel bare 1,6 % av det totale skadeomfanget på tamrein som ble erstattet som tapt til fredet rovvilt reindriftsåret 2018/2019. Det er for reindriftsåret 2019/2020 påvist i alt 7 tamrein drept av ulv. Disse er fordelt med 4 i Engerdal kommune og 3 i Meråker kommune.

Miljødirektoratet har ved vurderingen av behovet for uttak særlig vektlagt skadehistorikken og

skadepotensialet, samt de føringer som er lagt ved etablering av et forvaltningsområde for ynglende ulv som skal sikre en differensiert forvaltning av ulv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av ulv siste år.

Erfaringer fra tidligere år tilsier en rask forflytning av unge utvandrende ulver i perioden fra siste del av april og inn i sommerhalvåret. Prinsippet om geografisk differensiering innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lavere terskel for uttak av rovvilt. For å begrense skadeomfang på husdyr og/eller tamrein forvoldt av ulv vil uttak i en del tilfeller kunne være nødvendig.

Konklusjon

Ut fra disse vurderingene og med tanke på rask iverksettelse, i de tilfeller når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, vedtar Miljødirektoratet en kvote for betinget skadefelling av ulv som fylkesmennene kan iverksette etter eget tiltak eller etter søknad jf. rovviltforskriften § 9 og innenfor gitt kvote og tidsrom. Miljødirektoratet vurderer at et uttak 5 individer utenfor ulvesonen, ikke vil sette ulvebestandens overlevelse i fare.

Vedtak

Miljødirektoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som ulv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en betinget kvote for skadefelling av inntil 5 ulv som kan iverksettes av fylkesmennene etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.

Krav til rapportering

Før fylkesmannen fatter vedtak eller av eget tiltak iverksetter felling, jf. rovviltforskriften § 9, må fylkesmannen forvisse seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote for landet på 5 ulv. Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret av den som fatter vedtaket. Dette skal gjøres umiddelbart etter at vedtaket er fattet. Eventuelle felling er skal uten opphold registreres i Rovbase.

For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes er det i 2019 etablert en egen rapporteringsløsning. Ved iverksetting av tillatelser etter dette vedtaket skal det stilles krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no, se også vedlagte veiledning for rapportering.

All felling på lisensfelling og skadefelling, samt annen menneskeskapt avgang av ulv utenfor ulvesonen etter dato for dette vedtaket skal belastes kvoten.

Saksopplysning

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Rovviltnemnda i region 1	c/o Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Rovviltnemnda i region 2	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 3	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 4	c/o Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325	1502	MOSS
Rovviltnemnda i region 5	c/o Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 6	c/o Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Rovviltnemnda i region 7	c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ
Rovviltnemnda i region 8	c/o Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Postboks 6105	9291	TROMSØ

Vedlegg

1 Hvordan rapportere på skadefellingstillatelse via Miljøvedtaksregisteret versj. 28.april2020